

Uwagi ogólne

1. Dane o ochronie zdrowia – jeśli nie zaznaczono inaczej – podaje się łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej, spraw wewnętrznych i administracji oraz do 2011 r. – Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

2. Podstawę prezentowanych w dziale danych o ochronie zdrowia stanowią:

1) ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (tekst jednolity Dz. U. 2018, poz. 2190), która zastąpiła ustawę o zakładach opieki zdrowotnej. Ustawa określa m.in. zasady wykonywania działalności leczniczej oraz zasady funkcjonowania podmiotów wykonujących działalność leczniczą.

Prezentowane w dziale dane dotyczą podmiotów wykonujących działalność leczniczą w zakresie:

- a) ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (przychodnie łącznie z: ośrodkami zdrowia, poradniami, ambulatoriami i izbami chorych oraz zakładami badań diagnostycznych i medycznymi laboratoriami diagnostycznymi),
- b) stacjonarnej opieki zdrowotnej (szpitale ogólne, psychiatryczne i uzdrowiskowe, ośrodki leczenia odwykowego, ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów, regionalne ośrodki psychiatrii sądowej, zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze, hospicja, oddziały opieki paliatywnej oraz sanatoria).

Na mocy wymienionej ustawy działalność leczniczą może być też wykonywana przez praktyki zawodowe (indywidualne lub grupowe) – lekarzy, lekarzy dentyistów oraz pielęgniarek lub położnych (do 2011 r. regulowane odrębnymi ustawami);

- 1) ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarstwa i położnej (tekst jednolity Dz. U. 2019, poz. 576);
- 2) ustawa z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentyisty (tekst jednolity Dz. U. 2019, poz. 537);
- 3) ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity Dz. U. 2019, poz. 1373), która reguluje warunki udzielania i zakres świadczeń zdrowotnych, zasady i tryb ich finansowania oraz działalność Narodowego Funduszu Zdrowia (NFZ);
- 4) ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (tekst jednolity Dz. U. 2017, poz. 1056);

General notes

1. The data concerning health care – unless otherwise stated – are given including health care units subordinated to the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration and until 2011 – the Internal Security Agency.

2. The basis of data presented in this chapter of the health care are provided by:

1) the Law on Health Care Activities, dated 15th April 2011 (uniform text Journal of Laws 2018, item 2190) with later amendments, replacing the Law on Care Health Facilities. The law specifies, among others, the rules of performing health care activities and the functioning of health care entities.

Data presented in the chapter concern entities performing health care activities in the following areas:

- a) out-patient health care (out-patients departments including health centres, clinics, ambulatory departments and infirmaries, diagnostic facilities and medical diagnostic laboratories),
- b) in-patient health care (hospitals – general, mental and health resorts, chronic medical care homes, nursing homes, hospices, palliative care wards and sanatoria)

Under that law, medical activity can be carried out also by professional practices (individual or group) – doctors, dentists and nurses or midwives (until 2011 governed by separate laws);

- 1) the Law on the Nursing and Midwiving Professions, dated 15th July 2011 (uniform text Journal of Laws 2019, item 576);
- 2) the Law on the Occupations of Doctor and Dentist, dated 5th December 1996 (uniform text Journal of Laws 2019, item 537);
- 3) the Law on Health Care Services Financed from Public Funds, dated 27th August 2004 (uniform text Journal of Laws 2019, item 1373), governing the provision conditions and the scope of health services, the rules and the method of their financing and the activities of the National Health Fund;
- 4) the Law on Health Resort Treatment, Health Resorts and the Areas of Health Resort Protection as well as Health Resort Gminas, dated 28th July 2005 (uniform text Journal of Laws 2017, item 1056);

- 6) ustawa z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (jednolity tekst Dz.U. 2019, poz. 993, z późn. zm.), która określa zasady organizacji, funkcjonowania i finansowania systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego;
- 7) ustawa z dnia 6 września 2001 r. prawo farmaceutyczne (tekst jednolity Dz. U. 2019, poz. 499).

Dane o praktykach lekarskich wykazywane są łącznie z praktykami lekarskimi przeprowadzającymi badania profilaktyczne w zakresie służby medycyny pracy.

3. Informacje o pracownikach medycznych dotyczą pracujących w: placówkach wykonujących działalność leczniczą, praktykach zawodowych – od 2006 r., aptekach oraz od 2005 r. – domach pomocy społecznej, żłobkach i klubach dziecięcych.

Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej, samorządu terytorialnego lub NFZ.

Dane obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze godzin przekraczającym pełny etat oraz w niepełnym wymiarze godzin w stosunku do czasu pracy określonego obowiązującymi przepisami dla danego rodzaju pracy, w przypadku jeśli ta praca ma dla nich charakter podstawowy, łącznie z osobami odbywającymi staż. Osoby te niezależnie od wymiaru czasu są liczone raz.

Dane o osobach **posiadających prawo wykonywania zawodu medycznego** podaje się na podstawie centralnych rejestrów osób posiadających prawo wykonywania zawodu medycznego prowadzonych przez naczelne rady samorządów zawodowych: lekarzy i lekarzy dentyków, pielęgniarek i położnych, farmaceutów oraz diagnostów laboratoryjnych

4. Dane o specjalistach dotyczą lekarzy i lekarzy dentyków ze specjalizacją II stopnia oraz od 2005 r. posiadających tytuł specjalisty w odpowiedniej dziedzinie medycyny, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2019 r. w sprawie specjalizacji lekarskich i lekarzy dentyków (Dz. U. 2019, poz. 602, z późn. zm.).

5. Porady udzielone przez lekarzy i lekarzy dentyków w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej podano łącznie z badaniami profilaktycznymi oraz poradami lekarskimi udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych i orzeczeniami wojskowych komisji lekarskich.

Do porad chirurgicznych zaliczono porady udzielone w poradniach urazowo-ortopedycznych.

6. Dane o szpitalach obejmują placówki medyczne, które do 2011 r. były traktowane jako filie.

7. Dane o łóżkach w placówkach stacjonarnej opieki zdrowotnej dotyczą łóżek znajdujących się stale w salach dla chorych (z pełnym wyposażeniem), zajętych przez chorych lub przygotowanych na ich przyjęcie.

- 6) the Law on the State Emergency Medical Services, dated 8th September 2006 (uniform text Journal of Laws 2019, item 993 with later amendments), specifying the organisational rules, the functioning and financing of the State Emergency Medical Services;
- 7) the Pharmaceutical Law, dated 6th September 2001 (uniform text Journal of Laws 2019, item 499).

Presented data concerning medical practices include medical practices conducted within the framework of workplace medical service.

3. Information regarding medical personnel concerns persons employed: in units engaged in medical activities, professional practices – since 2006, pharmacies and since 2005 – social welfare homes and facilities, nurseries and children's clubs.

Data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state or local self-government administration and National Health Fund.

Data include persons working full-time, overtime as well as part-time in relation to work time defined in the obligatory regulations for a given type of work, when this work has a basic character, including trainees. These people regardless of their working hours are counted once.

Data about **persons with the right to practise medical profession** are quoted on the basis of central registries of persons entitled to practice medical profession conducted by supreme councils of the following professional self-governments: doctors and dentists, nurses and midwives, pharmacists and laboratory diagnosticians.

4. Data on doctor specialists and dental specialists concerns doctors with grade II specialisation and since 2005 with specialists title in proper medicine domains in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 29th March 2019 on Doctors and Dentist Specialisations (Journal of Laws 2019, item 602, with later amendments).

5. Consultations provided by doctors and dentists are presented together with preventive examinations also together with consultations provided in admission rooms in general hospitals and with the opinions of military medical commissions.

Surgical consultations include consultations provided in orthopedic trauma clinics.

6. Data on hospitals comprises health care units, which until 2011 were treated as hospital branches.

7. Data regarding beds in in-patient health care facilities concern permanent beds in patient wards (fully equipped), either occupied or prepared to receive patients.

Dane o **łóżkach w szpitalach ogólnych** nie obejmują miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych oraz do 2007 r. miejsc (łóżek i inkubatorów) dla noworodków.

Dane o łóżkach na oddziałach:

- chirurgicznych obejmują chirurgię ogólną, dziecięcą, szczękową, urazowo-ortopedyczną, neurochirurgię, kardiochirurgię, a także urologię;
- zakaźnych obejmują łóżka na oddziałach obserwacyjno-zakaźnych;
- psychiatrycznych – łóżka na oddziałach leczenia uzależnień;
- gruźlicy i chorób płuc – łóżka na oddziałach pulmonologicznych.

8. W szpitalach ogólnych (tabl. 5) rodzaje oddziałów podano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 maja 2012 r. (tekst jednolity Dz. U. 2019, poz. 173). Do **oddziałów chirurgicznych** zaliczono chirurgię ogólną, dziecięcą, urazowo-ortopedyczną, szczękową, neurochirurgię, kardiochirurgię, urologię oraz inne o charakterze chirurgicznym; do **oddziałów zakaźnych** – oddziały obserwacyjno-zakaźne; do **oddziałów gruźlicy i chorób płuc** – oddziały pulmonologiczne.

9. Dane dotyczące **ratownictwa medycznego i pomocy doraźnej** obejmują działalność jednostek zgłoszonych do systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne (zespoły ratownictwa medycznego, szpitalne oddziały ratunkowe, lotnicze pogotowie ratunkowe, izby przyjęć).

Szpitalne oddziały ratunkowe od 8 listopada 2011 r. funkcjonują na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 3 listopada 2011 r. (tekst jednolity Dz. U. 2018, poz. 979).

10. **Zakłady opiekuńczo-lecznicze i zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze** udzielają całodobowych świadczeń zdrowotnych w zakresie pielęgnacji i rehabilitacji osób niewymagających hospitalizacji oraz zapewniają im środki farmaceutyczne i materiały medyczne.

11. **Lecznictwo uzdrowiskowe** – zorganizowana działalność polegająca na udzielaniu świadczeń opieki zdrowotnej z zakresu leczenia uzdrowiskowego albo rehabilitacji uzdrowiskowej, prowadzona w uzdrowisku przez zakłady lecznictwa uzdrowiskowego albo poza uzdrowiskiem w szpitalach i sanatoriach, znajdujących się w urządzonych podziemnych wyrobiskach górniczych, przy wykorzystaniu warunków naturalnych (surowców leczniczych i właściwości leczniczych klimatu) oraz zabiegów z zakresu fizjoterapii.

12. Dane o **aptekach ogólnodostępnych** nie obejmują aptek działających w strukturze i na potrzeby szpitali.

Punkty apteczne są to ogólnodostępne punkty sprzedaży leków gotowych, których asortyment jest ściśle określony i są głównie usytuowane na terenach wiejskich.

Data regarding **beds in general hospitals** do not include day-time places in hospital wards and until 2007 - places (beds and incubators) for newborns.

Data regarding beds in hospitals wards:

- surgical wards are given together with general surgery, paediatric surgery, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, maxillo-facial, cardiosurgery and urology;
- infectious disease wards are given together with beds in communicable disease wards;
- psychiatric wards are given together with beds in addiction recovery wards;
- tubercular wards are given together with beds in pulmonology wards.

8. In general hospitals (table 5), types of wards are given in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 17th May 2012 (uniform text Journal of Laws 2019, item 173). **Surgical wards** included: general surgery, paediatric surgery, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, urology, maxillo-facial and cardiosurgery as well as other surgical wards; in **communicable diseases wards** – observation communicable diseases wards; in **tubercular and pulmonary wards** – pulmonology wards

9. Data concerning **emergency medical services and first-aid** include units covered by the State Emergency Medical Services system (ambulance emergency rescue teams, hospital emergency wards, medical air rescue, admission rooms).

Hospital emergency wards since 8th November 2011 have operated on the basis of decree of the Ministry of Health, dated 3rd November 2011.

10. **Chronic medical care home and nursing homes** provide 24-hour health services within the scope of nursing and rehabilitating persons not requiring hospitalization as well as assure them pharmaceutical agents and medical materials.

11. **Health resort treatment** – organised activity of providing health care services in scope of health resort treatment or rehabilitation, conducted on the area of health resort by health resort facilities or outside the health resort area in hospitals and sanatoriums located in underground mining excavations, using natural conditions (natural materials and healing properties of the climate) and physiotherapy treatment.

12. **Generally available pharmacies** do not include pharmacies, which operate in the structure and for needs of hospitals.

Pharmaceutical outlets are sales outlets for selling prepared medicines, the range of which is precisely defined and which are mainly in rural areas.

13. Dane o **zachorowaniach** podaje się według Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja), obowiązującej od 1997 r.

14. Dane o **zachorowaniach** prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (tekst jednolity Dz. U. 2019, poz. 1239).

15. Zgodnie z ustawą z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi do lat 3 (tekst jednolity Dz. U. 2019, poz. 409) opieka może być organizowana w formie żłobka oraz od 2011 r. – klubu dziecięcego albo sprawowana przez dziennego opiekuna oraz nianię.

16. Dane dotyczące **wspierania rodziny oraz pieczy zastępczej** prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny oraz systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. 2019, poz. 1111, z późn. zm.).

17. Placówka **wsparcia dziennego** – wspiera funkcje opiekuńcze i wychowawcze rodziny. Może być prowadzona w formie:

- opiekuńczej – realizowanej przez koła zainteresowań, świetlice, kluby i ogniska wychowawcze, zapewnienia dziecku: opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań,
- specjalistycznej – organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne; realizuje indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię;
- pracy podwórkowej (od 2012 r.) – realizowanej przez wychowawcę, polegającej na działaniach animacyjnych i socjoterapeutycznych;
- w połączonych formach (od 2012 r.), tj. łączących zadania placówek opiekuńczych, specjalistycznych i pracy podwórkowej.

Wspieranie rodziny może być prowadzone w formie usług asystenta rodziny, udzielającego pomocy rodzinom m.in. w poprawie ich sytuacji życiowej, w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych z dziećmi i w poszukiwaniu pracy zarobkowej, przez rodzinę wspierającą, placówki wsparcia dziennego lub w formie poradnictwa specjalistycznego.

18. **Rodzinną pieczę zastępczą** jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Zapewnia pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, przygotowanie dziecka do samodzielnego i odpowiedzialnego życia, zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych, kulturalno-rekreacyjnych i religijnych.

13. Data regarding **disease incidence** are presented according to the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD-10 Revision), valid since 1997.

14. Data regarding **disease incidence** are presented according to the Law dated 5th December 2008 on the Prevention and Control of Infections and Communicable Diseases in Humans (uniform text Journal of Laws 2019 item 1239).

15. According to the Law on Childcare for children younger than 3 years, dated 4th February 2011 (uniform text Journal of Laws 2019, item 409) care can be organized in nurseries as well as since 2011 – children's clubs or provided by day carer and nanny.

16. Data concerning **family support** and **foster care** are presented according to the Law on Family Support and Foster Care System, dated 9th June 2011 (uniform text Journal of Laws 2019, item 1111).

17. Day-support centre – supports the family in its care and education functions. It may be operated in the form of:

- general care centre – realised by interest circles, day-rooms, clubs, educational centres, provides a child with: care and education, assistance in learning, organisation of leisure time, entertainment and sport classes and development of interests,
- specialised – organises socio-therapeutic, therapeutic, corrective, compensating and speech therapy classes, implement an individual corrective programme, a psychocorrective or psychopreventive programme, in particular pedagogic, psychological and sociotherapy;
- street work (since 2012) – carries out motivating and sociotherapeutic activities, conducted by a streetworker;
- in a combination of the forms (since 2012) i.e. combining tasks of the general care, specialised and street work centres.

Family support shall be provided in the form of family assistant's services, who assists in: improvement of family life situation, resolution of psychological and social issues and problems with upbringing children and searching for a job, as a supporting family, day-support centre or a specialists guidance.

18. Family foster care shall be exercised in case when it is impossible for the parents to provide care and education for a child. It guarantees a work with a family to make possibility for a child to return to its family, or when it is impossible – efforts aimed at child's adoption; preparation of a child to live an independent and responsible life; satisfaction of children's emotional needs, in particular the needs related to welfare, healthcare, education, culture, recreation and religious.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

1) **rodziny zastępcze:**

- a) spokrewnione;
- b) niezawodowe – umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem licznego rodzeństwa);
- c) zawodowe – umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem licznego rodzeństwa), w tym:
 - zawodowe specjalistyczne – umieszcza się w niej w szczególności: dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, dzieci na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (tekst jednolity Dz. U. 2018, poz. 969, z późn. zm.), małoletnie matki z dziećmi,
 - zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego – przyjmuje dziecko na podstawie orzeczenia sądu w przypadku gdy dziecko zostało doprowadzone przez Policję lub Straż Graniczną, na wniosek rodziców, dziecka lub innej osoby w przypadku o którym mowa w art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przez moc w rodzinie (tekst jednolity Dz. U. 2015, poz. 1390, z późn. zm);

2) **rodzinne domy dziecka** – w tym samym czasie może w nim przebywać łącznie nie więcej niż 8 dzieci (z wyjątkiem licznego rodzeństwa).

19. Instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

1) **placówki opiekuńczo-wychowawczej**, która jest prowadzona jako placówka typu:

- a) interwencyjnego – zapewnia doraźną opiekę nad dzieckiem w czasie trwania sytuacji kryzysowej, w szczególności placówka jest obowiązana przyjąć dziecko w przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia mu opieki;
- b) rodzinnego – wychowuje dzieci w różnym wieku, w tym dorastające i usamodzielniające się; umożliwia wspólne wychowanie i opiekę licznemu rodzeństwu, współpracuje z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i asystentem rodziny;
- c) socjalizacyjnego – zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne; realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku; umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny; zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych; obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi, zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych;

The forms of family foster care are the following:

1) **foster family:**

- a) related;
- b) non-professional – placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings);
- c) professional – placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings), including:
 - professional specialist shall receive in particular: children with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, children on the basis of the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26th October 1982 (uniform text Journal of Laws 2018, item 639, with later amendments), underage mothers with children,
 - professional that performs the function of a family emergency house shall receive a child on the basis of a court ruling, case when a child was escorted by Police or Border Guard, upon consent of parents, child or another person in the case referred to in Article 12a of the Law on Counteracting Domestic Violence, dated 29th July 2005 (uniform text Journal of Laws 2015, item 1390, with later amendments);

2) **foster homes** – placed in it may be not more than 8 children (except for numerous siblings).

19 Institutional foster care shall be exercised in the form of:

1) **care and education centre** shall be run as:

- a) an intervention – provides immediate care for a child in the crisis situation, especially if it is required for the centre to place the child under immediate care;
- b) a family – educates children of various age groups, including adolescents and those becoming independent; enables common education and care for numerous siblings; cooperate with a family foster care coordinator and a family assistant;
- c) a socialization – provides a child with full-time care and education, and fulfil its needs, especially emotional, development, health, living, social and religious needs, implements a child assistance plan prepared in cooperation with a family assistant, enables contacts with parents and other close persons, unless otherwise decided by a court, takes actions aimed at the child's return to a family, provides a child with access to education adjusted to his/her age and development skills, provides a child with therapeutic actions, provides access to eligible healthcare services;

- d) specjalistyczno-terapeutycznego (od 2012 r.) – sprawuje opiekę nad dzieckiem o indywidualnych potrzebach, w szczególności: legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności; wymagającym stosowania specjalnych metod wychowawczych i specjalistycznej terapii; wymagającym wyrównywania opóźnień rozwojowych i edukacyjnych. Placówka, zapewnia zajęcia wychowawcze, socjoterapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne, terapeutyczne, rekompensujące braki w wychowaniu w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego, a dzieciom niepełnosprawnym także odpowiednią rehabilitację i zajęcia rewalidacyjne.
- 2) **regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej** (od 2012 r.) – umieszczone są w niej dzieci, które ze względu na stan zdrowia wymagają stosowania specjalistycznej opieki i rehabilitacji i nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej. W tym samym czasie można w niej umieścić nie więcej niż 30 dzieci;
- 3) **interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego** (od 2012 r.) – umieszcza się w nim dzieci do ukończenia pierwszego roku życia, które wymagają specjalistycznej opieki i w okresie oczekiwania na przysposobienie nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej. W ośrodku w tym samym czasie można umieścić nie więcej niż 20 dzieci.

20. Dane o domach i zakładach pomocy społecznej dotyczą placówek stacjonarnych, dla których organami założycielskimi i podmiotami prowadzącymi są: jednostki samorządu terytorialnego, stowarzyszenia, organizacje społeczne, kościoły i związki wyznaniowe, fundacje, osoby fizyczne i prawne. Rodzaje domów i zakładów pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. 2018, poz. 1508, z późn. zm.).

21. Świadczeniami pomocy społecznej są:

- 1) świadczenia pieniężne, m.in.: zasiłek stały, zasiłek okresowy, zasiłek celowy, pomoc na ekonomiczne usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki. Zasiłek stały – przysługuje osobie całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności. Zasiłek okresowy – przysługuje osobie lub rodzinie ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Zasiłek celowy – przyznawany jest w celu m.in.: zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, pokrycia części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne, pokrycia kosztów pogrzebu. Może być przyznany osobie lub rodzinie, która poniosła straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej;
- 2) świadczenia niepieniężne, m.in.: praca socjalna, bilet kredytowany, schronienie, posiłek, ubranie, sprawienie pogrzebu, mieszkanie chronione.

Mieszkanie chronione jest formą pomocy przygotowującą, pod opieką specjalistów, osoby w nim przebywające do prowadzenia samodzielnego życia lub wspomagającą te osoby w codziennym funkcjonowaniu.

d) a specialist therapy (since 2012) – provides care for a child with individual needs, in particular: a child with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, a child requiring the application of special education methods and specialist therapy, a child requiring dealing with their developmental and emotional retardation. The centre provides educational, socio-therapeutic, corrective, compensating, speech therapy, and therapeutic activities compensating for lacks in upbringing in a family and preparing for social life, as well as proper rehabilitation for disabled children.

- 2) **regional care and therapy centre** (since 2012) – a centre where children shall be placed, due to their health condition requiring specialist care and rehabilitation and cannot be placed in family foster care or a care and education centre. The total number of 30 children at most may be placed in a regional care and therapy centre at the same time;
- 3) **pre-adoptive intervention centre** (since 2012) – a centre where shall be placed children up to the 1 year old, requiring special care who, waiting for adoption, cannot be covered by family foster care. The maximum number of 20 children may be placed in a pre-adoptive intervention centre at the same time.

20. Data concerning social welfare homes and facilities are related to the stationary institutions, for which the founding bodies are: local self-government entities, associations, social organisations, churches and religious associations, foundations, natural and legal persons. Types of social welfare homes and facilities are presented in accordance with the Act on Social Welfare of 12th March 2004 (uniform text Journal of Laws 2018, item 1508, with later amendments).

21. Social assistance benefits are:

- 1) monetary benefits, among others: permanent benefit, temporary benefit, appropriated benefit, assistance to reach financial self-dependence and continue education. A person entirely incapable of working due to age or disability is entitled to permanent benefit. A person or a family is entitled to a temporary benefit due to the long illness, disability, unemployment, perspective of remaining or becoming entitled to benefits from other social security systems. Appropriated benefit is offered to fulfil a necessary livelihood need, covering part or hole of expenditures on health treatment, covering burial costs. It may be given to a person or a family which incurred losses as a result of fortuitous event, or natural or ecological disaster;
- 2) non-monetary benefits, among others: social work, credited ticket, shelter, meal, clothing, burial, dwelling protected.

Dwelling protected is a form of social assistance preparing people staying there, under the care of professionals, for independent living or supporting these persons in their daily functioning.

TABL. 1 /158/. **PRACOWNICY MEDYCZNI**^a
Stan w dniu 31 grudnia
MEDICAL PERSONNEL^a
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers			
Lekarze	4116	4235	4571	Doctors
w tym kobiety	2180	2268	2512	of which women
Lekarze dentyści	661	813	982	Dentists
w tym kobiety	508	616	735	of which women
Farmaceuci	983	1023	1027	Pharmacists
w tym kobiety	746	788	774	of which women
Pielęgniarki	7751	7564	7797 ^b	Nurses
Położne	842	915	955 ^c	Midwives
Fizjoterapeuci	1172	1088	1285 ^d	Physiotherapists and rehabilitants
Diagności laboratoryjni ^e	275	433	446	Laboratory diagnosticians ^e

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 215; dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. ^{b-d} W tym magistry: ^b – pielęgniarstwa – 877, ^c – położnictwa – 71, ^d – fizjoterapii i rehabilitacji – 782. ^e Analitycy medycyjni i inni pracownicy z wyższym wykształceniem, np. chemicy, fizycy, mikrobiolodzy.

Źródło: dane ze sprawozdawczości Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, a w przypadku farmaceutów – tylko w zakresie pracujących w aptekach szpitalnych.

^a See general notes, item 3 on page 215; data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state of local self-government administration and National Health Fund. ^{b-d} Of which masters: ^b – of nursing – 877, ^c – of midwifery – 71, ^d – of physiotherapy and rehabilitation – 782. ^e Medical analysts and other employees by tertiary education, i.e. chemists, physicists, microbiologists.

Source: data of the Ministry of Health, the Ministry of Interior and Administration, and regard to pharmacists – only in the scope of the pharmacists employed with hospital's pharmacies.

TABL. 2 /159/. **LEKARZE SPECJALIŚCI**^a
Stan w dniu 31 grudnia
DOCTORS SPECIALISTS^a
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total			SPECIFICATION
	2015	2017	2018	
LEKARZE OGÓŁEM	2682	2868	3073	TOTAL
w tym specjaliści w zakresie:				of which specialists in the field of:
Anestezjologii i intensywnej terapii	171	181	195	Anesthesiology and intensive therapy
Chirurgii ^b	392	391	448	Surgery ^b
Chorób płuc	71	58	60	Respiratory diseases
Chorób wewnętrznych	230	246	234	Internal diseases
Dermatologii ^c i wenerologii	45	61	66	Dermatology ^c and venereology
Kardiologii ^c	108	105	113	Cardiology ^c
Medycyny rodzinnej	323	335	348	General practitioners
Medycyny pracy ^d	35	41	44	Occupational medicine ^d
Neurologii ^{ce}	81	82	84	Neurology ^{ce}
Okulistyki	110	119	129	Ophthalmology
Onkologii ^f	25	22	25	Oncology ^f
Otolaryngologii ^{cg}	62	80	81	Otolaryngology ^{cg}

^a Ze specjalizacją II stopnia i z tytułem specjalisty. ^b Chirurgii ogólnej, dziecięcej, klatki piersiowej, ortopedii i traumatologii, ortopedii i traumatologii narządu ruchu, neurochirurgii, chirurgii onkologicznej, plastycznej i szczękowej, kardiochirurgii oraz urologii i chirurgii naczyniowej. ^c Łącznie ze specjalistami dziecięcymi. ^d Razem z lekarzami medycyny przemysłowej, medycyny lotniczej, medycyny kolejowej, medycyny morskiej i tropikalnej oraz medycyny transportu. ^{e-g} Także: ^e – neuropatologii, ^f – patologii onkologicznej oraz onkologii i hematologii dziecięcej, ^g – otorynolaryngologii.

^a With grade II specialisation or with title of specialist. ^b General, pediatric and thoracic surgery, orthopaedics and traumatology, orthopaedics and traumatology of locomotor system, neurosurgery, oncological, plastic and maxillofacial surgery, cardiothoracic surgery as well as urology and vascular surgery. ^c Including children's specialists. ^d Including physicians of occupational medicine, aerospace medicine, railway medicine, marine and tropical medicine and transport medicine. ^{e-g} Also: ^e – neuropathology, ^f – oncological pathology, children's oncology and haematology, ^g – otorynolaryngology.

TABL. 2 /159/. **LEKARZE SPECJALIŚCI** ^a (dok.)
Stan w dniu 31 grudnia
DOCTORS SPECIALISTS ^a (cont.)
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total			SPECIFICATION
	2015	2017	2018	
LEKARZE OGÓŁEM (dok.)				TOTAL (cont.)
Pediatrici	134	148	185	Paediatrics
Położnictwa i ginekologii	202	208	237	Obstetrics and gynecology
Psychiatrii ^b	96	97	99	Psychiatry ^b
Radiodiagnostyki ^c	118	108	150	Radiodiagnostics ^c
LEKARZE SPECJALIŚCI (w % ogółu lekarzy)	65,2	67,7	67,2	SPECIALISTS (in % of total doctors)
LEKARZE DENTYŚCI OGÓŁEM	141	161	192	DENTISTS OF TOTAL
w tym lekarze dentyści ze specjalizacją:				of which dentists with specialisation
Chirurgii stomatologicznej	21	29	29	Oral surgery
Chirurgii szczękowo-twarzowej	6	7	9	Maxillo-facial surgery
Ortodoncji	31	36	44	Orthodontics
Periodontologii (paradontologii)	15	7	14	Periodontology (paradontics)
Protetyki stomatologicznej	37	43	50	Dental prosthetics
Stomatologii dziecięcej	7	11	7	Children's dentistry
Stomatologii zachowawczej	23	27	39	Restorative dentistry
LEKARZE DENTYŚCI ZE SPECJALIZACJĄ (w % ogółu lekarzy dentyistów)	21,3	19,8	19,6	DENTAL SPECIALISTS (in % of total dentist)

^a Ze specjalizacją II stopnia i z tytułem specjalisty. ^b Łącznie ze specjalistami dziecięcymi. ^c Także radiologii i diagnostyki obrazowej, radioterapii onkologicznej i radiologii dziecięcej.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

^a With grade II specialisation or with title of specialist. ^b Including children's specialists. ^c Also radiology and imaging diagnostics, oncological radiotherapy and pediatric radiology.

Source: data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior and Administration.

Tabl. 3 /160/. **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA** ^a
OUT-PATIENT HEALTH CARE ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total			SPECIFICATION
	2015	2017	2018	
Przychodnie (stan w dniu 31 XII)	931	973	997	Out-patients departments (as of 31 XII)
miasta	797	849	864	urban areas
wieś	134	124	133	rural areas
Praktyki lekarskie ^b (stan w dniu 31 XII)	321	296	277	Medical practices ^b (as of 31 XII)
miasta	287	263	248	urban areas
wieś	34	33	29	rural areas
Porady udzielone ^c w tys.	14578,9	14309,2	14459,7	Consultations provided ^c in thousands
lekarskie ^d	12863,3	12703,0	12789,0	doctors ^d
w tym specjalistyczne	4490,8	4426,6	4485,3	of which specialised
stomatologiczne	1715,6	1606,1	1670,7	dental

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 214. ^b Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakty z NFZ lub z przychodnią. ^c Łącznie z poradami finansowanymi przez pacjentów (środki niepubliczne). ^d Łącznie z poradami udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

^a See general notes, item 2 on page 214. ^b Data concern medical practices that have signed contract with National Health Fund or with out-patients departments. ^c Including consultations paid by patients (non-public funds). ^d Including consultations provided by doctors in admission rooms in general hospitals.

Source: data of the Ministry of Health, the Ministry of Interior and Administration and the Statistics Poland.

Tabl. 4 /161/. **STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA^a**
IN-PATIENT HEALTH CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total			SPECIFICATION
	2015	2017	2018	
ZAKŁADY – stan w dniu 31 XII FACILITIES – as of 31 XII				
Szpitala ogólne ^b	48	44	43	General hospitals ^b
Ośrodki leczenia odwykowego	2	2	2	Detoxication centres
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	6	6	6	Addiction recovery centres
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	10	10	10	Chronic medical care homes ^c
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	13	12	12	Nursing homes ^c
Hospicja	3	3	5	Hospice
Oddziały opieki paliatywnej	1	1	–	palliative care wards
Stacjonarne zakłady rehabilitacji leczniczej	9	12	11	Inpatient therapeutic rehabilitation facilities
Lecznictwo uzdrowiskowe:				Health resort treatment:
sanatoria	38	34	34	sanatoria
szpitale	5	5	5	hospitals
ŁÓŻKA W ZAKŁADACH – stan w dniu 31 XII BEDS IN FACILITIES – as of 31 XII				
Szpitala ogólne ^d	8268	7895	7842	General hospitals ^d
Ośrodki leczenia odwykowego	116	107	108	Detoxication centres
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	247	248	251	Addiction recovery centres
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	458	476	481	Chronic medical care homes ^c
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	515	445	436	Nursing homes ^c
Hospicja	46	53	90	Hospice
Oddziały opieki paliatywnej	5	6	–	palliative care wards
Stacjonarne zakłady rehabilitacji leczniczej	1345	1738	1587	Inpatient therapeutic rehabilitation facilities
Lecznictwo uzdrowiskowe:				Health resort treatment:
sanatoria	10100	9760	9958	sanatoria
szpitale	757	652	685	hospitals
LECZENI IN-PATIENTS				
Szpitala ogólne ^e	347143	363474	336794	General hospitals ^e
Ośrodki leczenia odwykowego	1065	1145	1009	Detoxication centres
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	817	771	726	Addiction recovery centres
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	1060	1147	1067	Chronic medical care homes ^c
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	1127	1037	1126	Nursing homes ^c
Hospicja	903	812	900	Hospice
Oddziały opieki paliatywnej	93	89	–	palliative care wards
Stacjonarne zakłady rehabilitacji leczniczej	15268	2120	20779	Inpatient therapeutic rehabilitation facilities
Lecznictwo uzdrowiskowe – kuracjusze ^f :				Health resort treatment patients ^f :
w sanatoriach	183209	176080	186745	in sanatoria
w szpitalach	10293	8712	7884	in hospitals

a Patrz uwagi ogólne ust. 2 na str. 214. b Patrz uwagi ogólne ust. 6 na str. 215. c Łącznie z zakładami typu psychiatrycznego. d Łącznie z łózkami i inkubatorami dla noworodków. e Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. f Ponadto 2802 kuracjuszy leczonych było w systemie ambulatoryjnym.

Źródło: w zakresie szpitali ogólnych – dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, w zakresie zakładów opieki długoterminowej – dane Ministerstwa Zdrowia i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, w zakresie zakładów psychiatrycznych – dane Instytutu Psychiatrii i Neurologii.

a See general notes, item 2 on page 214. b See general notes, item 6 on page 215. c Including psychiatric types facilities. d Including beds and incubator for newborns. e Excluding inter-ward patient transfer. f Moreover 2802 health resort patients were treated as out-patient.

Source: in regard to general hospitals – data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior; in regard to long-term facilities – data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior; in regard to psychiatric facilities – data of the Institute of Psychiatry and Neurology.

Tabl. 5 /162/.

SZPITALE OGÓLNE^a
GENERAL HOSPITALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total			SPECIFICATION
	2015	2017	2018	
Szpital (stan w dniu 31 XII)	48	44	43	Hospitals (as of 31 XII)
Łóżka^a (stan w dniu 31 XII).	8268	7898	7842	Beds^a (as of 31 XII)
na 10 tys. ludności	48,3	46,3	46,1	per 10 thousand population
w tym na oddziałach:				of which in specified wards:
Chorób wewnętrznych	1047	952	933	Internal diseases
Kardiologicznych ^b	300	254	237	Cardiological ^b
Chirurgicznych	1820	1789	1718	Surgical
Pediatrycznych	509	512	507	Pediatric
Ginekologiczno-położniczych	816	779	772	Gynecological-obstetric
Onkologicznych	254	281	275	Oncological
Intensywnej terapii	182	184	187	Intensive therapy
Zakaźnych	149	144	139	Communicable
Gruźlicy i chorób płuc	250	238	238	Tubercular and pulmonary
Dermatologicznych	77	77	77	Dermatology
Neurologicznych	272	278	278	Neurological
Psychiatrycznych	490	420	458	Psychiatric
Leczeni w tys.	371,1	403,1	359,2	In-patients in thousands
w tym na oddziałach:				of which in specified wards:
chorób wewnętrznych	44,7	40,9	37,5	internal diseases
kardiologicznych ^b	20,1	19,6	19,5	cardiological ^b
chirurgicznych	93,1	94,3	94,0	surgical
pediatrycznych	27,4	27,0	27,2	paediatric
ginekologiczno-położniczych	51,3	50,6	49,4	gynaecological-obstetric
onkologicznych	15,4	17,1	18,1	oncological
intensywnej terapii	4,0	5,4	5,1	intensive therapy
zakaźnych	4,4	3,9	3,9	communicable
gruźlicy i chorób płuc	6,5	7,4	7,1	tubercular and pulmonary
dermatologicznych	3,3	3,5	4,0	dermatological
neurologicznych	9,4	9,7	9,6	neurological
psychiatrycznych	7,1	6,4	6,4	psychiatric
Wypisani w tys.	335,8	359,9	324,7	Discharges in thousands
Zmarli w tys.	7,8	8,3	8,5	Deaths in thousands
Leczeni na: 10 tys. ludności	2165,6	2363,5	2109	In-patients per: 10 thousand population
1 łóżko ^c	42,9	56,6	45,8	bed ^c
Przeciętny pobyt chorego ^b w dniach	5,3	4,9	5,4	Average patient stay ^b in days
Przeciętne wykorzystanie łóżka w dniach	240,4	250,6	245,8	Average bed use in days

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 7 i 8 na str. 215. ^b Łącznie z oddziałami intensywnej nadzoru kardiologicznego. ^c Bez łóżek i inkubatorów dla noworodków na oddziałach neonatologicznych.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

^a See general notes, items 7 and 8 on page 215. ^b Including intensive cardiological care wards. ^c Excluding beds and incubators for newborns on neonatology wards.

Source: data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior.

Tabl. 6 /163/. **RATOWNICTWO MEDYCZNE I POMOC DORAŻNA^a**
Stan w dniu 31 grudnia
EMERGENCY MEDICAL SERVICES AND FIRST AID^a
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Zespoły ratownictwa medycznego	82	82	82	77	Ambulance emergency rescue teams
podstawowe	50	51	56	62	basic
specjalistyczne	32	31	26	15	specialisation
Szpitalne oddziały ratunkowe	10	8	8	8	Hospital emergency wards
Izby przyjęć ^b	6	8	7	6	Admission rooms ^b
Lotnicze pogotowie ratunkowe ^c	1	1	1	1	Medical air rescue ^c
Wyjazdy na miejsce zdarzenia ^d :					Calls to the occurrence places ^d :
w tysiącach	142,4	174,5	177,1	181,9	in thousands
na 1000 ludności	82,6	101,8	103,8	106,8	per 1000 population
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w miejscu zdarzenia ^d :					Person who received health care benefits in the place of occurrence ^d :
w tysiącach	147,3	176,5	178,6	182,6	in thousands
w tym:					of which
dzieci i młodzież w wieku do 18 lat	9,4	11,8	12,3	11,7	children and up to 18 years of age
w wieku 65 lat i więcej	53,8	70,4	77,1	77,8	aged 65 and more
na 1000 ludności	85,4	103,4	104,6	107,2	per 1000 population

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 216. ^b Komórki organizacyjne szpitali zgłoszone do współpracy z ratownictwem medycznym. ^c Samolot lub śmigłowiec wraz z załogą, tj. pilotem i osobami udzielającymi pierwszej pomocy lub podejmującymi medyczne działania ratunkowe. ^d W ciągu roku.

^a See general notes, item 9 on page 216. ^b Organisational cells of hospitals applied to co-operate with emergency medical system. ^c Airplane or helicopter, including crew, i.e. pilot and people giving first aid or acting as medical rescue. ^d During the year.

Tabl. 7 /164/. **APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUNKTY APTECZNE^a**
Stan w dniu 31 grudnia
GENERALLY AVAILABLE PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS^a
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Apteki	481	560	588	575	Pharmacies
w tym prywatne	478	559	587	574	of which private
w tym na wsi	40	31	36	36	of which in rural areas
Punkty apteczne	44	44	44	47	Pharmaceutical outlets
w tym na wsi	40	41	40	43	of which in rural areas
Liczba ludności na:					Population per:
1 aptekę i punkt apteczny	3283	2832	2699	2735	pharmacy and pharmaceutical outlet
w tym na wsi	6689	7468	7044	6783	of which in rural areas
1 aptekę	3584	3054	2901	2958	pharmacy
w tym na wsi	13378	17346	14870	14885	of which in rural areas
Farmaceuci pracujący w aptekach i w punktach aptecznych	760	922	968	961	Pharmacists employed in pharmacies and pharmaceutical outlets

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 216.

^a See general notes, item 12 on page 216.

Tabl. 9 /166/. **ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŹNE I ZATRUCIA** (dok.)
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS (cont.)

CHOROBY	2010	2015	2017	2018	2010	2015	2017	2018	DISEASES
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				na 100 tys. ludności per 100 thousand population				
Salmonellozy	381	236	252	498	22,1	13,8	14,8	29,2	Salmonella infections
Czerwonka bakteryjna	–	–	–	34	–	–	–	2,0	Shigellosis
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	218	72	2	3	12,6	4,2	0,1	0,2	Other bacterial food borne intoxications
Biegunki u dzieci do lat 2 ^a	829	1800	1401	1529	223,9	587,5	301,5	325,4	Acute diarrhoea in children under 2 years ^a
Szkarlatyna (płonica)	639	1416	757	616	37,1	82,6	44,4	36,2	Scarlet fever
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	50	64	47	95	2,9	3,7	2,8	5,6	Viral meningitis and/or encephalitis
Wirusowe zapalenie mózgu	12	10	8	12	0,7	0,6	0,5	0,7	Viral encephalitis
Świnka (zapalenie przyusznicy nagminne)	105	135	86	92	6,1	7,9	5,0	5,4	Mumps
Włośnica	–	–	1	–	–	–	0,1	–	Trichinellosis
Grypa ^b	12401	73601	101255	112004	719,2	4294,5	5933,2	6576,8	Influenza ^b
Choroby weneryczne	49	40	62	58	2,8	2,3	3,6	3,4	Veneral diseases
Szczepieni przeciw wścieklicznie	341	372	391	317	19,8	21,7	22,9	18,6	Rabies vaccinations

^a Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2. ^b Łącznie z podejrzeniami zachorowań.
Źródło: dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – PZH (na podstawie rejestru chorób zakaźnych prowadzonego przez stacje sanitarno-epidemiologiczne), Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc oraz Instytutu Wenerologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

^a Ratio calculated per 10 thousand children up to the age of 2. ^b Including influenza-like illness.
Source: data of the National Institute of Public Health – NIH (on the ground of register of infectious diseases kept by sanitary and epidemiological stations), the Tuberculosis and Lung Diseases Institute and the Institute of Venereology of the Medical University of Warsaw.

Tabl. 10 /167/. **ŻŁOBKI I KLUBY DZIECIĘCE**
Stan w dniu 31 grudnia
NURSERY AND CHILDREN'S CLUBS
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Żłobki	16	89	111	134	Nurseries
w tym publiczne	16	25	35	39	of which public
Oddziały żłobkowe przy przedszkolach	9	7	4	3	Nursery wards of nursery schools
Kluby dziecięce	15	21	25	Children's clubs
w tym publiczne	–	–	–	of which public
Miejsca					Places
w żłobkach	1789	3969	4592	6053	in nurseries
w klubach dziecięcych	215	347	413	in children's clubs

Tabl. 10 /167/. **ŻŁOBKI I KLUBY DZIECIĘCE** (dok.)
Stan w dniu 31 grudnia
NURSERIES AND CHILDREN'S CLUBS (cont.)
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Dzieci przebywające (w ciągu roku):					Children staying (during the year):
w żłobkach	3092	6007	6926	8193	in nurseries
w klubach dziecięcych	260	537	504	in children's clubs
Dzieci przebywające w żłobkach i klubach dziecięcych:					Children staying in nurseries and children's clubs:
na 1000 dzieci w wieku do lat 3	32,6	85,8	99,6	125,9	per 1000 children up to the age of 3
na 100 miejsc	172,8	93,9	94,5	91,5	per 100 places

Tabl. 12 /168/. **PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO**
Stan w dniu 31 grudnia
DAY-SUPPORT CENTRES
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	placówki centres				wychowankowie residents				
OGÓŁEM	317	326	318	319	7696	6927	6637	6194	TOTAL
Opiekuńcze	312	266	267	240	7526	5750	5485	4684	General care
Specjalistyczne	5	22	27	19	170	519	677	380	Specialised
Praca podwórkowa	x	8	8	41	x	126	158	681	Street works
W połączonych formach	x	30	16	19	x	532	317	449	In combined forms

Tabl. 13 /169/. **RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA**
Stan w dniu 31 grudnia
FAMILY FOSTER CARE
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015 ^a	2017 ^a	2018 ^a	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze	2455	2386	2425	2349	Foster families
Spokrewnione	2031	1646	1687	1626	Related
dzieci ^b	2675	2114	2140	2066	children ^b
Niezawodowe	315	613	617	604	Non-professional
dzieci ^b	477	832	826	799	children ^b
Zawodowe ^c	109	127	121	119	Professional ^c
dzieci ^b	460	462	416	432	children ^b
Rodzinne domy dziecka	x	44	57	59	Foster homes
dzieci ^d	x	320	409	420	children ^d

a Niektóre dane nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie z powodu zmiany przepisów prawnych.
b Do 2011 r. – w wieku do 18 lat, w latach 2015, 2017 i 2018 – w wieku do 25 lat. c Do 2011 r. rodziny zastępcze zawodowe niespokrewnione z dzieckiem. d W wieku do 25 lat.

a Some data are not fully comparable with data for previous years due to changes of the provisions of the law. b Until 2011 – up to the age of 18, in 2015, 2017 and 2018 – up to the age of 25. c Until 2011 professional, not related to the child foster families. d Up to the age of 25.

Tabl. 14 /170/. **INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA^a**
 INSTITUTIONAL FOSTER CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	2010	2015	2017	2018	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	placówki centres				wychowankowie residents				wolontariusze volunteers				
	stan w dniu 31 XII				as of 31 XII								
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	36	59	61	60	1120	1029	862	880 ^b	24	26	44	60	Care and education centres
interwencyjne	–	2	1	1	–	66	32	31	–	4	–	–	intervention
rodzinne	16	11	15	14	165	137	101	81	10	5	4	–	family
socializacyjne	12	32	20	20	409	560	305	301	14	–	–	9	socialization
specjalistyczno-terapeutyczne	–	2	3	2	–	40	53	31	–	2	–	–	specialist therapy
łącznie zadania placówek ^b	8	12	22	23	546	226	371	436	–	15	40	51	combining tasks of the centres ^b
Regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne	–	1	1	1	–	30	42	42	–	–	6	18	Regional care and therapy centres
Interwencyjne ośrodki preadopcyjne	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	Pre-adoptive intervention centres

a Patrz uwagi ogólne, ust. 19 na str. 218. b W tym 30 wychowanków w wieku 0–3 lata i 37 w wieku 4–6 lat oraz 32 sierot i 83 niepełnosprawnych. c Łączące zadania placówek interwencyjnych, socializacyjnych i specjalistyczno-terapeutycznych; do 2011 r. – placówki wielofunkcyjne.

a See general notes, item 19 on page 218. b Of which 30 residents at age 0–3 and 37 at age 4–6, 32 orphans and 83 disabled. c Combining tasks of the intervention, socialization and specialist therapy centres; until 2011 – multifunctional centres.

Tabl. 15 /171/. **POMOC SPOŁECZNA STACJONARNA^a**

Stan w dniu 31 grudnia

STATIONARY SOCIAL WELFARE^a

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)	63	75	79	81	Homes and facilities (excluding branches)
Miejsca ^b					Places ^b
ogółem	5167	5570	5613	5656	total
na 10 tys. ludności	30,0	32,6	32,9	33,3	per 10 thousand population
Mieszkańcy ^b :					Residents ^b :
ogółem	5286	5188	5245	5286	total
w tym kobiety	2240	2149	2206	2328	of which women
w tym do lat 18	251	143	89	87	of which up to age 18
w tym umieszczeni w ciągu roku	1938	2054	1722	1843	of which placed during the year
na 10 tys. ludności	30,7	30,3	30,8	31,1	per 10 thousand population
Osoby oczekujące na umieszczenie	761	385	520	482	Persons awaiting a place

a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. b Łącznie z filiami.

a Including community self-help homes. b Including branches.

Tabl. 16 /172/. **PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ^a WEDŁUG GRUP MIESZKAŃCÓW**

Stan w dniu 31 grudnia

STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES^a BY GROUPS OF RESIDENTS

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)^b	63	75	79	81	Homes and facilities (excluding branches)^b
w których mogą przebywać:					in which may be:
Osoby w podeszłym wieku	12	16	18	20	Aged persons
Przewlekłe somatycznie chorzy	20	16	19	18	Chronically ill with somatic disorders
Dorośli niepełnosprawni intelektualnie	9	9	9	10	Mentally retarded
Dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie	3	3	3	3	Children and young mentally retarded

Tabl. 16 /172/.

PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ^a WEDŁUG GRUP MIESZKAŃCÓW (dok.)
Stan w dniu 31 grudnia
STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES^a BY GROUPS OF RESIDENTS (cont.)
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Przewlekłe psychicznie chorzy	7	7	7	7	Chronically mentally ill
Niepełnosprawni fizycznie	3	.	–	–	Physically handicapped
Matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	6	5	5	6	Mothers with dependent children and pregnant women
Bezdomni	21	28	28	28	Homeless
Inne osoby	1	2	2	1	Other persons
Mieszkańcy (łącznie z filiami)	5286	5188	5245	5286	Residents (including branches)
w domach i zakładach ^c dla:					in homes and facilities ^c for:
Osób w podeszłym wieku	769	669	767	832	Aged persons
Przewlekłe somatycznie chorych	1580	1429	1569	1619	Chronically ill with somatic disorders
Dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	696	869	893	925	Mentally retarded
Dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	216	109	110	45	Children and young mentally retarded
Przewlekłe psychicznie chorych	876	812	788	822	Chronically mentally ill
Niepełnosprawnych fizycznie	18	.	–	–	Physically handicapped
Matkę z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	168	91	95	114	Mothers with dependent children and pregnant women
Bezdomnych	954	1188	1020	927	Homeless
Innych osób	9	21	3	2	Other persons

^a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. ^b W dalszym podziale placówki mogą być wykazane kilkakrotnie, gdyż jedna placówka może być przeznaczona dla kilku grup mieszkańców. ^c Łącznie z filiami.

^a Including community self-help homes. ^b In the division facilities may be shown several times, because one facility may be designed for few group of residents. ^c Including branches.

Tabl. 17 /173/.

ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ^a
SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Korzystający ^b Beneficiaries ^b	Udzielone świadczenia w tys. zł Benefits granted in thousand PLN	SPECIFICATION	
OGÓŁEM	2010 2015 2017 2018	112706 126275 100011 89916	219320,9 199513,2 191494,8 183872,4	TOTAL
Pomoc pieniężna		60950	121817,9	Monetary assistance
w tym:				of which:
Zasiłek stały		10874	54750,9	Permanent benefit
Zasiłek okresowy		18053	30135,3	Temporary benefit
Zasiłek celowy		31696	35132	Appropriated benefit
Pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki		93	367,0	Assistance to reach self-dependence and to continue education
Pomoc niepieniężna		28966	62054,5	Non-monetary assistance
w tym:				of which:
Schronienie		753	2647,2	Shelter
Posiłek		20976	17148,6	Meals
Ubranie		155	7,1	Clothing
Sprawienie pogrzebu		278	587,3	Burial
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze		6275	38143,1	Attendance services and specialised attendance services
Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, zatrudnienia i na zagospodarowanie		15	43,0	Assistance in gaining adequate housing conditions, gaining employment and for running one's own household

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 21 na str. 219. ^b W podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

^a See general notes, item 21 on page 219. ^b Under the item benefits, recipients may be shown several times.

Source: data of Ministry of Family, Labour and Social Policy.